Reglement

for

Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Island.

Reglugjørd

fyrir

Fátækra málefna løgun og stjórn, fyrst um sinn, á Íslandi.

Kaupmannahøfn, þann 8da Janúari 1834.

Kaupmannahøfn.

Prentud hjá Directeur Jens Hostrup Schúltz,

Konúngsins og Háskólans Bókþrykkjara.

Vi Frederik den Sjette,

af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, Gjøre vitterligt: at Vi, efterat der angaaende Fattigvæsenets Indretning og Bestyrelse i Vort Land Island ere indhentede Betænkninger og Forslag fra Landets Embedsmænd, have taget denne Gjenstand under nøieste Overveielse, og derved fundet, at det vil være meest stemmende med Landets Tarv, at de hidtil der gjeldende Regler i de fleste Dele vedligeholdes, men at dog enkelte af foranførte Regler kunne behøve nogen Forandring eller nærmere Bestemmelse, og at det derhos vil være tjenligt, at det hele Fattigvæsen ordnes ved bestemt Lov. Til den Ende have Vi besluttet allernaadigst at foreskrive følgende Regler, som indtil videre blive at iagttage i Henseende til Fattigvæsenet i Island.

Vér Fridrik hinn Sjøtti,

af Guds Nád, Konúngur í Danmørku, Vinda og Gauta, Hertogi í Slésvík, Holstein, Stórmæri, Péttmerski, Láenborg og Oldenborg,

Gjørum vitanlegt: ad Vér, eptir ad hafa, vidvíkjandi Fátækra málefna løgun og stjórn á Voru landi Íslandi, látid útvega hugleidíngar og frammvørp frá Landsins embættismønnum, høfum tekid þettad efni til nákvæmustu yfirvegunar, og þarmed komist ad raun um, ad þad muni landinu þarflegast vera, ad þær þar híngadtil gyldandi reglur í flestum atridum framvegis vidhaldist, enn ad samt fáeinar af tédum reglum kunni ad þurfa nokkurrar umbreytíngar edur nákvæmari ákvørdunar vid, og ad þad undireins muni þénanlegt, ad gjørvøll fátækra málefni lagist med vissu løgmáli. Til þessa augnamids høfum Vér ályktad allranádugast ad fyriskrifa eptirfylgjandi reglur, sem fyrst um sinn eiga ad adgætast í tilliti til fátækra málefna á Íslandi.

I. Om Fattigvæsenets Bestyrelse i Almindelighed.

§ 1.

Med Hensyn til de Trængendes Forsørgelse i Island skal i Almindelighed enhver Rep fremdeles, som hidtil, udgjøre et Fattigdistrict, under hvilket og de Handelssteder, der ligge i samme, indbefattes. Dog vedbliver Reikavig fremdeles at være forenet med Seltjarnarnæs Rep til et fælles Fattigdistrict.

Skulde locale Forhold paa noget Sted gjøre det tilraadeligt, at et Fattigdistricts Grændser blive bestemte anderledes end efter foranførte Regel, haver vedkommende Amtmand, efter derom at have indhentet de andre vedkommende Embedsmænds Betænkning, samt gjort sig nøie bekjendt med hvad der i saa Henseende stemmer med Almuens Tarv og dens Ønsker, derom at gjøre Forestilling til Vort Cancellie, som skal være bemyndiget til at tage den fornødne Bestemmelse.

§ 2.

Fattigvæsenet i enhver Rep bestyres af Repstyreren, dog under Medvirkning af Sognepræsten, saaledes at denne ikke blot skal paa Repstyrerens Begjæring meddele ham sine vel overveiede Raad angaaende Bestyrelsen, men ogsaa, naar Feil findes i Repstyrerens Fremgangsmaade, søge samme rettet, enten ved venlige Forestillinger til Repstyreren, eller i fornødent Fald ved at andrage Sagen for dennes Foresatte.

Hvor i en Rep to Repstyrere ere ansatte, bør Sognepræsten altid tage Deel i Beslutningen, naar Repstyrerne ikke ere indbyrdes enige.

I. Um fátækra málefna stjórn yfir höfúd.

§ 1.

Í tilliti til þurfafólks forsorgunar á Íslandi skal almennilega sérhvor hreppur frammvegis, eins og híngad til, vera sérleg forsorgunarsveit, til hvorrar lika þeir Höndlunarstadir, sem í henni liggja, eiga ad heyra. Þó á Reikjavík frammvegis, eins og híngad til, ad vera sameinud vid Seltjarnarness hrepp, til sameiginlegrar forsorgunarsveitar.

Ef plátsins sérlegt ásigkomulag á nokkrum stad gjörir þad rádlegt, ad einhvorrar forsorgunarsveitar takmork ákvardist ödruvísi enn eptir fyrrskrifadri reglu, á hlutadegandi Amtmadur, eptir ad hafa þarum útvegad annara vidkomandi embættismanna hugleidíngar, og nád nákvæmri þekkíng á því, er í slíku tilliti samsvarar almúgans þörfum og óskum, þarum ad senda álit sit til Vors Cancelliis, sem skal hafa myndugleika til ad ákvarda hid naudsynlega.

§ 2.

Í sérhvorjum hrepp á Hreppstjórinn ad stýra fátækra málefnum, þó med samverkun Sóknarprestsins, á þann hátt, ad þessi eigi einúngis á, eptir Hreppstjórans beidni, ad gefa honum sín vel yfirvegudu rád, vidvíkjandi stjórn þeirra, heldr og undireins, ef yfirsjónir finnast í adgjördum Hreppstjórans, ad leitast vid ad leidrétta hinar sömu, annadhvört med vinsamligum fortölum, vid Hreppstjórann, edur, ef þess gjörist þörf, med at útlista sökina fyrir hans Yfirmanni.

Þar sem tveir Hreppstjórar eru settir í einum hrepp, á Sóknarpresturinn ætíd ad eiga þátt í þeirri ályktun, um hvorja Hreppstjórarnir ekki geta komid sér saman.

I Reikavig og Seltjarnarnæs Rep vedbliver Fattigvæsenet at bestyres af en Commission, hvori Domkirkepræsten, Byefogden og Sysselmanden for Guldbringe Syssel med tvende andre af Amtmanden udnævnte Mænd have Sæde.

§ 3.

Alle Fattigdistricter i et Syssel skulle staae under nærmest Tilsyn af vedkommende Sysselmand, og i et Amt under vedkommende Amtmands Overtilsyn og Overbestyrelse. Alle Tvistigheder, vedkommende Fattigvæsenet, afgjør enhver Sysselmand i Overeensstemmelse med Rescriptet af 11te April 1781 § 6 i sit Syssel, dog saaledes, at det staaer de Vedkommende, som ere misfornøiede dermed, frit for at andrage Sagen for Amtet.

Tvistigheder imellem Fattigdistricter i forskjellige Sysseler, dog i samme Amt, afgjør Amtmanden, naar vedkommende Sysselmænd ei have kunnet forenes om Afgjørelsen.

Naar dette Slags Tvistigheder forefalde imellem Fattigdistricter i forskjellige Amter, og vedkommende Amtmænd ikke blive enige om Afgjørelsen, bliver Sagen at foredrage Vort Cancellie til endelig Afgjørelse.

De foranførte Regler blive dog, forsaavidt Reikavig og det dermed forenede Seltjarnarnæs Reps Fattigdistrict angaaer, at anvende med den Forandring, som flyder deraf, at bemeldte Fattigdistrict bestyres af en Commission, hvorfra Anke, om Nogen finder sig brøstholden ved dens Beslutninger, maa fremføres for Amtmanden. Paa lige Maade blive alle andre i nærværende Reglement forekommende Bestemmelser i meerbemeldte Fattigdistrict at anvende, saa at alt, hvad denne Anordning indeholder om Sysselmandens Virkekreds,

Í Reikjavík og Seltjarnarness hrepp á, eins og híngad til, sérleg nefnd, í hvørri Dómkirkjupresturinn, Býfógetinn og Sýslumadurinn í Gullbríngusýslu hafa sæti, ásamt tveimur ødrum af Amtmanninum tilnefndum mønnum, ad stjórna Fátækra málefnum.

§ 3.

Allar forsorgunarsveitir í einni sýslu skulu vera undir næstu umsjón hlutadeigandi Sýslumanns, og í einu Amti undir hlutadeigandi Amtmanns yfirumsjón og ædri stjórn. Sérhvør Sýslumadr á ad afgjøra allar þrætur, vidvíkjandi fátækra málefnum, samkvæmt kóngsbréfi af 11ta Aprílis 1781, § 6, í sinni sýslu, þó svoleidis, ad þad sé í valdi þeirra hlutadeigenda, sem eru óánægdir med Sýslumannsins ályktun, ad ákæra hana fyrir Amtinu.

Þrætur millum sveita í ýmsum sýslum, enn þó í sama Amti, afgjørist af Amtmanni, ef hlutadeigandi Sýslumenn ekki ádur hafa getad komid sér saman um ad leida þær til lykta.

Þegar þesskonar þrætur tilfalla millum sveita í ýmsum ømtum, og hlutadeigandi Amtmenn ekki geta komid sér saman um þann hátt, á hvørn þær afgjørast eigi, á søkinn ad leidast Voru Cancellii fyri sjónir, til þess endilegu ályktunar.

Þær framanskrifudu reglur eiga samt, ad svo miklu Reikjavík og þeim vid hana sameinada Seltjarnarnesshrepp vid víkur, ad hagnýtast med þeirri umbreytingu, sem flýtur þaraf, ad téd forsorgunarsveit er undirgefinn sérlegri nefnd, hvørrar ályktanir, ef nokkrum virdist þær halla sínum rétti, hljóta ad ákærast fyrir Amtmanni. Á sama máta eiga allar adrar í nærverandi reglugjørd standandi ákvardanir ad heimfærast, í sídastnefndri forsorgunarsveit, svo ad øllu því, er þessi tilskipun inniheldur um Sýslumannsins embættisafskipti, ekki verdur

ikke der finder Anvendelse, dog at Sysselmanden er Medlem af Fattigcommissionen og Foged i en Deel af Districtet.

II. Hvorvidt Privat- eller Familie-Forsørgelse bør finde Sted.

§ 4.

Ligesom Forældre ere pligtige til at underholde og opdrage deres Børn, saaledes ere ogsaa Børn og Afkom, efter deres Vilkaar, pligtige at sørge for deres trængende Forældres Underholdning, der altsaa ikke falder Fattigvæsenet til Byrde, saalænge den af Børnene og Descendenterne kan bestrides. Ogsaa andre Slægtninge, hvis Kaar tillade det, bør vedkommende Repstyrer og Præst søge at formaae til at antage sig deres Nærpaarørendes Forsørgelse, saaledes at Fremmede ei dermed besværes.

III. Hvilke de Trængende ere og hvor disse bør forsørges, samt om Fattiges Flytning.

§ 5.

Som trængende til Understøttelse ansees alene de Fattige, der ikke ved egne Kræfter paa lovlig Maade kunne erhverve sig nødtørftig Underholdning, og altsaa uden Andres Hjelp maatte savne hvad der til Føde, Klæde, Huuslye, Varme og Pleie i Sygdomstilfælde er uundværligt for Livs og Helbreds Vedligeholdelse. Skulde denne Trang reise sig af Dovenskab, Ødselhed, Udsvævelse og Laster, er det Repstyrernes og Præstens Pligt at see dette afhjulpet ved at tilholde

þar vid komid, þó svo, ad Sýslumadurinn er Fátækra-nefndarinnar Medlimur, og Fógeti í nokkrum hluta hennar umdæmis.

II. Ad hve miklu leiti sérleg edur Náúnga framfærsla heimtast egi.

§ 4.

Eins og foreldrar eru skyldugir til ad forsorga og uppala þeirra born, svo eru líka born og afkvæmi, eptir þeirra kjorum, skyldug til ad sorga fyri þeirra þurfandi foreldra frammfærslu, er þannig eigi má auka sveitinni þýngsli, svo lengi sem born og afkomendur megna hana ad veita. Líka eiga hlutadegandi Prestur og Hreppstjóri ad leitast vid ad koma odrum ættíngjum, sem svo efnadir eru, til ad sorga fyrir Náskyldra vidurværi, svo þad ej verdi vandalausum ad byrdi.

III. Hvorjir þurfandi séu, og hvar þeir forsorgast eiga, svo og um fátækra flutníng.

§ 5.

Þurfamenn álitist einúngis þeir fátæku ad vera, sem ekki med sjálfs síns styrk, á loglegann hátt, geta útvegad sér naudsynlegt vidurværi, og þannig, án annara hjálpar, hljóta ad sakna þess sem til fædslu, fatnadar, húsnædis, hlýinda og hjúkrunar í sjúkdómstilfellum er ómissanlegt fyri vidurhald lífs og heilsu. Ef slík orbyrgd orsakast af leti, eydslu, lostasemi og lostum, er þad Hreppstjóranna og Prestsins skylda ad reyna til ad koma þessu í lag, med ad halda slíkum persónum

slige Personer at arbeide og indrette deres Levemaade saaledes, at de enten aldeles ikke eller saalidet som muligt blive trængende til Hjælp.

§ 6.

Naar nogen har været boesat eller tjenende i et Fattigdistrict tilsammen i 5 Aar, efterat have opnaaet 16 Aars Alder, uden der at have nydt nogen Understøttelse af Fattigvæsenet, saa bør han sammesteds være berettiget til Forsørgelse. Dog bør det, hvor en Person allerede er, i Overeensstemmelse med de hidtil gjeldende Regler, kommet under Forsørgelse i et Fattigdistrict, derved have sit Forblivende uden at den ovenanførte Bestemmelse deri skal gjøre Forandring. Iøvrigt hører en Kone altid under samme Forsørgelseshjem som Manden og vedligeholder dette ligeledes som Enke, indtil hun paa foranførte Maade erhverver et nyt. Børn under 16 Aar følge Faderens og, hvis de ere uægte, Moderens Forsørgelseshjem.

§ 7.

Naar en Fattig af Mangel paa ovenanførte Betingelsers Tilstedeværelse ikke selv har erhvervet sig Forsørgelsesret i noget Fattigdistrict, da bør han forsørges i det Fattigdistrict, hvor hans Forældre havde Hjem og lovligt fast Tilholdssted paa den Tid, da han blev født til Verden. Hvad uægte Børn angaaer, kommer det i denne Henseende blot i Betragtning, hvor Moderen havde sit Hjem. Overhovedet kan en Person ikke antages at have sit Fødehjem i et Fattigdistrict, fordi Moderen paa en Reise, ved et Besøg eller under et andet saadant kort Ophold der føder ham til Verden, men som hans Fødehjem bliver det District at ansee, hvor Faderen eller, hvad uægte

til idjusemi, og til ad haga þeirra lifernismáta þannig, ad þær annadhvort oldúngis ekki, edr svo sjaldan sem mogulegt er, verdi hjálpar þurfandi.

§ 6.

Þegar madur hefur verid búfastur edur vistfastur í somu sveit, fimm ár í samfellu, eptir ad hafa nád 16 ára aldri, án þess ad hafa notid nokkuss styrks af sveitinni, svo á hann í þeim stad ad hafa rétt til framfærslu. Samt á sú frammfærsla, til hvorrar ein persóna nú þegar er kominn, eptir þeim hingadtil gyldandi reglum, á einhverja sveit, frammvegis ad vidhaldast, án þess ad framanskrifud ákvordun megi þar á gjora nokkura umbreytíng. Annars heyri gift kona ætíd til somu framfærslu-átthaga sem madur hennar, og eins þá, nær hún er ekkja ordinn, til þess tíma, þá hún á fyrrumgetinn máta útvegar sér adra nýa. Born, yngri enn 16 ára, fylgi fodursins, og, ef þau eru óskilgetinn, módurinnar frammfærslu-átthogum.

§ 7.

Þegar einhvor fátæklíngur, vegna skorts á framangreindra skilmála tilveru, ekki sjálfur hefur útvegad sér framfærslurétt í neinni sveit, þá á hann ad forsorgast af þeirri sveit, hvar foreldrar hans hofdu átt heimili og loglegann fastann bólstad á þeirri tíd, þegar hann var í heiminn fæddur. Ad svo miklu leiti óskilgetnum bornum vid víkur, kemur þad í þessu tilliti einúngis til adgætslu, hvar módirinn þá hafdi sitt heimili. Yfirhofud má madr ekki álitast ad hafa haft sitt fædíngarheimili í einni sveit, af því tilefni, ad módirinn á ferdalagi, í heimsókn edur einhvorri slikri stuttri dvol fædir hann í heiminn, heldur á sú sveit ad álitast fyrir hans fædíngarátthaga, hvar fadirinn, edur,

Børn angaaer, Moderen ved Fødselstiden eller nærmest foran denne havde fast lovligt Hjem, hvortil og det Sted, hvor de have fæstet sig som Tyende, hører. Kun naar det ikke kan oplyses, hvor en Person ellers ved Fødselen maatte antages lovligen at høre hjemme, vil det Fattigdistrict, i hvilket dens Fødsel er foregaaet, ansees som hans Fødehjem.

§ 8.

Naar en Fattig efter Øvrighedens Resolution skal flyttes til et andet District, bør vedkommende Sysselmand meddele den Fattige en Følgeseddel, der viser, efter hvilken Ordre samt fra hvilket og til hvilket District han bør flyttes, hvorefter det paaligger Repstyrerne, igjennem hvis District Flytningen skeer, at foranstalte det Fornødne. Øvrigheden har iøvrigt at iagttage, at Flytningen ikke skeer paa en Tid og paa en Maade, som udsætter den Fattiges Helbred og Liv for Fare. Derimod er det forbudt Repstyrerne paa egen Haand at foranstalte Flytning af en Fattig, da det altid forud bør være afgjort af Øvrigheden hvor det rette Forsørgelsessted er, og at Flytning bør finde Sted. For saadan Flytning af Fattige kunne de Districter, igjennem hvilke den skeer, ikke fordre Betaling, hvorimod den Paagjeldendes Befordring saavelsom hans Underholdning besørges af ethvert District uden Vederlag.

Befindes Nogen at omgaaes utilbørligen med en Fattig ved Flytningen, straffes han med en Mulct fra 2 til 10 Rbdlr. Sølv, som tilfalder Fattigcassen i det District, hvor den utilbørlige Behandling har fundet Sted, eller endog med en legemlig Straf efter Omstændighederne.

ad því leiti sem óskilgetnum börnum við víkur, módirinn, á fædíngar tídinni, edur næst fyrir hana, hafdi fast löglegt heimili, til hvors og sá stadr, hvar foreldrarnir höfdú rádid sig í vist, heyrir. Einúngis nær þad ekki getur upplýst ordid, hvar ein persóna, á fædíngartímanum, kunni meinast löglega ad eiga heima, á sú sveit, í hvorri hennar fæding skedi, ad álitast sem hennar fædíngarheimili.

§ 8.

Þegar einn fátæklíngur, eptir Yfirvaldsins ályktun, á ad flytjast til annarar sveitar, á hlutadegandi sýslumadur ad gefa þeim fátæka fylgisedil, er sýni, eptir hvors skipan, svo og frá hvorri sveit, og til hvorrar hann flytjast á, hvareptir þeir hreppstjórar, gegnum hvorra sveitir flutníngurinn skedur, eru skyldugir til ad gjöra þarfyrir naudsynlega rádstafan. Yfirvaldid á annars ad athuga ad flutníngurinn ekki frammkvæmist á slíkum tíma edur á þann hátt, er setji hins fátæka líf edur heilsu í hættu. Þarámót skal þad vera Hreppstjórunum fyrirbodid af sjálfs völdum ad láta nokkurs fátæks flutníng framkvæma, þar Yfirvaldid ætíd fyri framm á ad hafa ályktad, hvar hinn rétti frammfærslustadur sé, og ad flutníngurinn fremjast eigi. Fyri slíkann fátækraflutníng mega þær sveitir, gegnum hvorjar hann skedur, aungva borgun heimta, hvarámót fátæklíngsins fararbeini og hans vidurværi látist í té af hvorri sveit, án nokkurs endurgjalds.

Finnist nokkur sekur í ótilhlýdilegri medferd eins fátæklíngs á flutníngnum, straffist hann med sekta útlátum, frá 2 til 10 Ríkisbánkadala silfurs, sem tilfalli fátækra féhirdslu í þeirri sveit, hvar sú ótilhlýdilega medferd skedi, edur jafnvel med líkamlegri refsíngu, eptir kríngumstædunum.

IV. Om Forsørgelsen.

§ 9.

Fattigvæsenets Bestyrere have omhyggeligen at sørge for, at de Fattiges Trang afhjælpes paa den med Enhvers Tarv meest passende og for Districtet mindst bebyrdende Maade. De have, naar Hjelp af Fattigvæsenet begjæres, paa det nøieste at undersøge den Paagjeldendes Trang og dennes Aarsager, og i at afgjøre, hvorvidt han bør nyde Understøttelse, bør de med menneskekjærlig Omhu for Trangs Afhjelpning i Overeensstemmelse med denne Anordnings § 5, ogsaa tage behørig Hensyn til Districtets Tarv og de fordærvelige Følger for Sædeligheden og Vindskibeligheden, som en alt for banet Vei til Hjelp af Fattigvæsenet kunde foranledige. Understøttelse af Fattigvæsenet bør altsaa ikke tilstaaes den, som ved tilbørlig Anvendelse af sine Kræfter er istand til at sørge for sine Fornødenheder, eller som kan erholde disse hos dem, der ere pligtige eller villige til at tage sig af ham. Dog bør intet Fattigvæsen lade nogen Trængende uden Hjelp, fordi denne tilkommer ham enten af et andet Steds Fattigvæsen eller af enkelte Personer, men det bør foreløbig give ham den fornødne Understøttelse, indtil han bliver overtaget af dem, som dertil ere pligtige, og som da bør erstatte hiint Fattigvæsen sit Forskud. I Henseende til den Understøttelse, som Fattigvæsenet har at yde den Trængende, bør ethvert Tilfældes Beskaffenhed og Districtets Leilighed tages i nøie Betragtning. I Særdeleshed bør det paasees, at den Trængende selv bidrager saa meget som muligt til sin Underholdning ved eget Arbeide, hvortil han efter Mulighed bør forhjelpes. Udlevede gamle og svage Trængende bør paa den sparsommeligste Maade indtinges hos retskafne Folk, der, imod at nyde godt af det Arbeide, de formaae at

IV. Um forsorgunina.

§ 9.

Stjórnarar fátækra málefna ega umhyggjusamlega ad sorga fyri því, ad skorti hins fátæka frábægist, á þann hátt er mest samsvarar sérhvors þorfum og minnst er sveitinni til þýngsla. Þeir eiga, þegar hjálpar er beidst af fátækra fjárhlutum, sem nákvæmlegast ad rannsaka skort hlutadeiganda og hans orsakir; ádur enn þeir álykta, hvort hann eigi sliks styrks ad njóta, eiga þeir med mannljúflegri umhyggju fyri hjálp í bjargarleysi, samkvæmt þessarar tilskipunar § 5, einnig ad hafa tilhlýdilegt tillit til sveitarinnar þarfa, og þeirra fordjarfanlegu afleidínga fyri sidlæti og idjusemi, er allt of audveldum adgángi til hjálpar af sveitarfjársjód fylgja kunna. Sveitarstyrkur á þannig ekki ad veitast þeim, sem med tilhlýdilegri brúkun krapta sinna getur sorgad fyri naudþurft sinni, edur sem getur odlast hana hjá þeim, sem eru skyldugir edur viljugir til ad hjálpa honum. Samt á enginn forsorgunarsveit ad láta nokkurn þurfamann þarfnast hjálpar þessvegna, ad þessi eigi ad veitast honum annadhvort af annari sveit, edur af einstokum persónum, heldur á hún fyrirframm ad láta honum naudsynlegann styrk í tje, uns hann veittur verdur af þeim, sem þartil skyldugir eru, og sem þá eiga ad endurgjalda fyrstnefndri sveit téda hennar útgift. Í tilliti til þess styrks, er sveitinn á ad veita þurfamanninum, eiga sérhvors tilfellis ásigkomulag og sveitarinnar hentugleikar ad takast í nákvæma yfirvegun. Sérílagi á tilsjón ad hafast þarmed, ad hinn þurfandi sjálfur útvegi sér svo mikid, sem mogulegt er, til sins vidurværis med sjálfs sins vinnu, hvartil honum á oll moguleg hjálp ad veitast Örvasa, gamlir og máttlitlir þurfamenn eiga, med vissum skilmálum og á sparsamasta hátt, ad setjast nidur hjá réttsinnudum

forrette, ville yde dem deres Fornødenheder imod et billigt Vederlag. Børn, som hverken have Fader eller Moder, eller som formedelst Forældrenes Tilstand eller Sæder ei hos dem kunne nyde Opfostring og Opdragelse, indtinges ligeledes paa billigste Vilkaar i saadanne Familier, hvor Man kan gjøre Regning paa, at de ville blive behandlede med forstandig Omhu for deres Vel, hvortil hører, at de nyde tilbørlig Underviisning og tidlig anvises til Gudsfrygt, Sædelighed og Arbeidsomhed. Og bør iøvrigt Præsten især antage sig slige Børns Underviisning, og hans Mening angaaende deres Anbringelse kan ikke af Repstyreren tilsidesættes, hvorimod denne, hvor han finder særdeles Betænkeligheder ved at følge samme, har at andrage Sagen for Sysselmanden, der afgjør samme ved sin Resolution, hvilken dog atter kan paaklages til Amtmanden. Baade Repstyreren og Præsten bør have nøie Indseende med at saavel Pleieforældre til saadanne Børn, som og Andre, hos hvem Fattige indtinges, forsvarligen iagttage deres Pligter. Hvis nogen Brøst heri findes, som ikke ved Advarsel kan rettes, bør der sørges for at Børnene eller de øvrige Trængende hensættes hos Andre; hvorhos de Paagjeldende bør drages til vedbørligt Ansvar, saafremt deres Forhold imod de dem Betroede skulde være saa uchristeligt, at de derved have gjort sig skyldige til Straf. I Reikavig og Seltjarnarnæs Fattigdistrict vil det være den samlede Fattigcommission, som haver at tage Beslutning om, hvor fattige Børn skulle anbringes, dog at det geistlige Medlem fornemmelig haver at antage sig denne Gjenstand. Dens Beslutninger blive i dette som i alle andre Tilfælde at underkaste Amtmandens Bedømmelse, naar Anke derover føres.

húsbændum, sem, med þeim kjörum, ad njóta hagnadar af þeirri vinnu sem ómagarnir orka af hendi ad leysa, veiti þessum alla naudþurft, mót sannsýnilegu endurgjaldi. Börn, sem hvorki eiga födur né módur, ellegar sem vegna foreldranna ástands edur sidferdis, ekki geta hjá þeim notid fósturs og uppeldis, eiga sömuleidis, med sanngjarnlegustu skilmálum, ad setjast nidur hjá slíkum húsbændum, hjá hvörjum vissulega má til ætla ad med þau sé farid med skynsamlegri umhyggju fyri þeirra velferd, hvartil þad heyrir, ad þau njóti tilhlýdilegrar uppfrædingar, og ad þeim snemma haldist til gudhrædslu, sidlætis og vinnusemi. Annars á Presturinn sérílagi ad skipta sér af slíkra barna uppfrædingu, og hans meining, vidvíkjandi þeirra vistferli, má ekki af Hreppstjóranum setjast til sidu, hvarámót þessi, ef einhvör sérleg athugasemd heldur honum frá ad fylgja henni, á ad útlista málid fyri sýslumanni, er útkljái þad med sinni ályktan, sem þó má ákærast fyrir Amtmanni. Bædi Hreppstjóri og Prestur ega ad hafa nákvæma tilsjón þarmed, ad svovel fósturforeldrar slíkra barna, sem og adrir, hjá hvörjum fátækir nidur setjast, forsvaranlega adgæti skyldu sína. Finnist nokkur brestur þará, sem ekki med advörun getur leidréttur ordid, á sú rádstöfun ad gjörast, ad börninn edur slíkir adrir þurfamenn setjist nidur hjá ödrum, hvarhjá hlútadegendur eiga ad sæta tilhlýdilegum ákærum, ef þeirra hegdan vid þá, er þeim hafdi verid fyri trúad, reynist svo ókristileg, ad þeir þarmed hafi gjört sig straffs seka. Í Reikjavíkur og Seltjarnarness Forsorgunarsveit á þad ad vera hin sameginlega Fátækranefnd, sem gjörir ályktun þarum, hvar fátæk börn eigi nidur ad setjast, þó svo, ad hennar andlegi medlimur sérílagi skifti sér af þessu efni. Hennar ályktanir eiga, í þessu tilfelli, eins og í öllum ödrum, ad leggjast undir Amtmannsins umdæmi, ef yfir þeim klagad verdur.

V. Om Bestemmelsen af Bidragene til Fattigvæsenet.

§ 10.

Paa de aarlige Repstyrer-Ting fremlægger Repstyreren et Regnskab over Fattigvæsenets Indtægter og Udgifter i det sidst tilbagelagte Aar, beregnet fra 1ste October til 30te September, eller efter hvilken anden Termin Amtmanden finder meest passende med Hensyn til Tiden, da Repstyrertinget holdes. Tillige fremlægger Repstyreren en kort, men oplysende Forklaring om Fattigvæsenets sandsynlige Udgifter i det nye Aar, hvorhos han, efter dermed at have sammenlignet Beløbet af den Fattigvæsenet tilkommende Tiendepart, ligner hvad der udenfor Fattigvæsenets Anpart af Tienden maatte behøves paa Reppens Indvaanere, være sig Embedsmænd, Handelsmænd, Bønder, Huusmænd eller løse og ledige Personer, som lovligen sidde paa egen Haand. Dog overlades det Stiftsbefalingsmanden og Bispen samt Amtmanden fremdeles, i Overeensstemmelse med Anordningen af 17de Juli 1782 § 5, selv at bestemme det Bidrag, som de, efter deres Stilling og Vilkaar, finde at burde yde til Fattigvæsenet.

Ved Ligningen bør der tages Hensyn til Tiendens Beløb for Enhver, men saaledes, at det til Tiendens Størrelse svarende Bidrag dog bliver forholdsmæssig nedsat for den, hvis Evne til at bære en saadan Byrde er indskrænket ved en Mængde af Børn eller andre deslige Aarsager, og derimod forhøiet for dem, der befinde sig i en modsat Stilling. Repstyreren kundgjør og hvad han selv finder at burde i Forhold til sine Medborgere udrede; men dersom derover yttres Misfornøielse af Nogen af de andre Bidragspligtige, bliver Bidragets

V. Um ákvørdun tillaganna til fátækra framnmfærslu.

§ 10.

Á þeim árlegu hreppstjóraþingum frammleggi Hreppstjórinn reikníngskap fyri sveitarinnar Fátækrafjárgætslu inntektum og útgiftum, á þá lidnu ári, reiknudu fra 1sta Octóber til 30ta Septembers, edur til hvørs annars eindaga, er Amtmadurinn álitur hentugastann, í tilliti til þeirrar tídar, á hvørri Hreppstjóraþíngid sé haldid. Sømuleidis frammleggi Hreppstjórinn eina stutta, enn skilmerkilega skírslu um slíkar sveitarinnar ad líkindum tilvonandi útgiftir á því nýa ári, undireins og hann, eftir þarvid ad hafa samjafnad upphædina af þeim Fátækum tilheyrandi tíundarhluta, jafnar þad, er auk þessarar fátækra tíundar þurfa kann, á hreppsins innbyggjara, hvørt sem þeir eru embættismenn, høndlunarmenn, bændur, húsmenn, ellegar lausar og lidugar personur, sem løglega eru sjálfs síns. Samt eptirlætst Stiftamtmanni og Biskupi, svo og Amtmønnunum, frammvegis, samkvæmt tilskipuninni af 17da Júlí 1782 § 5, ad ákvarda sjálfum þad tillag, sem þeir, eptir þeirra ástandi og kjørum, finna sig eiga ad veita sveitarinnar fátækum.

Vid jafnadarreikníngin á tillit ad hafast til upphædar sérhvørs tíundargjørdar, þó svoleidis, ad þad til tíundarinnar stærdar svarandi tillag samt ad tiltølu-verdi lækkad fyri þann, hvørs efni til ad bera slík þýngsli takmarkast af barnafjølda edur ødrum slíkum orsøkum, og þarámót hækkist fyri þá, hvørra hagir eru hinna gagnstædir. Hreppstjórinn auglýsi og hvad hann sjálfur finnur sig ad tiltølu vid sína medborgara, eiga ad lúka, enn ef nokkur af ødrum, er tilløg gjalda eiga, lætur sína óánægju þarmed í ljósi, á tillagsins upphæd ad setjast

Størrelse at indstille til Sysselmanden. Alt hvad der saaledes forhandles indfører Repstyreren i sin Protocol.

§ 11.

Saavel Regning over sidste Aars Fattig-Udgifter og Indtægter, som Planen for Fattigforsørgelsen og Ligningen over Fattigbidragene, bør endvidere ligge i det mindste 14 Dage efter at Tinget er holdt til Eftersyn for Enhver, som derom vil erkyndige sig. Finder Nogen sig beføiet til Klage over det ham paalignede Fattigbidrag eller over Fattigvæsenets Bestyrelse, har han at henvende sig med sin Klage desangaaende til Sysselmanden, og hvis enten den Klagende eller Repstyreren finder sig utilfreds med bemeldte Embedsmands Resolution, kan han frembringe sin Besværing for Amtmanden.

§ 12.

Repstyreren holder en paa Fattigvæsenets Regning anskaffet af Amtmanden autoriseret Protocol, hvori han, foruden det i § 10 Omhandlede, ogsaa indfører de Beslutninger, som han efter forandrede Omstændigheder finder sig beføiet til at tage udenfor den oprindelige paa Repstyrertinget forelagte Plan.

§ 13.

I Reikavig og Seltjarnarnes Fattigdistrict, hvor Fattigcommissionen haver at foretage Ligningen og aflægge Regnskabet, bortfalder den i § 10 foreskrevne Foretagelse til Tinge; hvorimod Regnskabet og Forsørgelsesplanen efter § 11 bør være henlagt til almindeligt Eftersyn

til Sýslumannsins ákvordunar. Allt þad, er þannig framm fer, innfæri Hreppstjórinn í sína sveitarbók.

§ 11.

Svovel reikningskapurinn fyri sídasta árs fátækra-útgiftum og inntektum, sem frammvarpid til fátækra frammfærslumáta og jafnadarreikningurinn fyri tilløg til þeirra, eiga ad liggja, ad minnsta kosti 14 daga eptir ad þíngid er haldid, til eftirsjónar fyri hvørn og einn, sem hennar óska kynni. Finni nokkur sig orsøk hafa til kløgunar yfir því á honum liggjandi fátækra-tillagi edur yfir stjórn fátækramálefna, á hann ad halda sèr med kløgun sína til Sýslumannsins, og finni þá klagarinn edur Hreppstjórinn sig óánægdann vera med nefnds embættismanns álýktun, má hann framfæra umkvørtun sína fyrir Amtmanninum.

§ 12.

Hreppstjórinn haldi eina á fátækra-fèhirdslu kostnad útvegada og af Amtmanninum fullgyldta Sveitarbók, hvarí hann, auk þess í 10da § umgetna, einnig innfæri þær álýktanir, sem hann, eptir umbreyttum kríngumstædum, finnur sig hafa orsøk til ad gjøra, enn þó eigi innihaldast í því upprunalega, á Hreppstjóraþínginu frammlagda, frammvarpi.

§ 13.

Í Reikjavík og Seltjarnarness hrepp, hvar Fátækranefndinn á ad semja jafnadarreikninginn og afleggja reikningskapinn, burtfellur sú í § 10 fyriskrifada fyritekt á þíngi, hvarámót reikningskapurinn og frammfærslu-frammvarpid, eptir 11ta §, eiga ad leggjast til almennrar

i 14 Dage; ligesom Protocol, i Overeensstemmelse med § 12, bør holdes over dens Forhandlinger. Commissionens Medlemmer bestemme og indbyrdes de Bidrag, som de hver for sig have at svare. I Henseende til Anke over Commissionens Handlinger forholdes efter § 3.

VI. Om Fattigcassens Indtægter og Regnskab.

§ 14.

Fattigcassens Indtægter ere i Almindelighed følgende:

1) Revenuer af Jordegods og Renter af faste Capitaler, naar og hvor slige Midler tilhøre de Fattige.
2) Den Fattigvæsenet tillagte Andeel af Tienden af løst og fast Gods.
3) Extrabidrag, som udredes af Districtet, efter denne Anordnings § 10.
4) En femte Deel af al Slags Fiskefangst, som med Baade, hvad enten de ere udredede med Liner og Kroge eller med Garn, gjøres paa Helligdage.
5) Bøder efter Domme, Øvrighedens Resolutioner og i Anledning af indgaaede Forlig enten i Forligelses-Commissionerne eller i vedkommende Retter.
6) Fattiges Efterladenskaber, dog ei videre end til Erstatning for gjorte Udlæg af Fattigcassen.
7) De Faar og Creaturer, hvortil ingen melder sig som Eier paa Indsamlingstiden om Efteraaret, efter at sædvanlig Indkaldelse er foregaaet med 14 Dages Varsel; og
8) Alle Slags frivillige Gaver, som goddædigen ydes af Folk saavel i som udenfor Districtet.

eftirsjónar um 14 daga, eins og líka sérlegur Prótokoll, samkvæmt 12ta §, á ad haldast yfir hennar adgjørdir. Nefndarinnar medlimir ákvardi og sín á milli þau tillog, er þeir, hvør fyri sig, lúka eiga. Í tilliti til ákæru yfir nefndarinnar gjørníngum, breytist eptir 3da §.

VI. Um fátækra-féhirdslu inntektir og reikníngskap.

§ 14.

Fátækra féhirdslu inntektir eru almennilega þessar:

1) Afgjøld af jardagótsi og rentur af føstum høfudstólum, þegar og hvar slíkar eignir tilheyra þeim fátæku.

2) Sá fátækum tillagdi partur af tíund af lausu og føstu gótsi.

3) Sérleg tillog, sem lúkast af bygdarlaginu, eptir þessarar tilskipunar 10da §.

4) Einn fimti hlutur af allskonar fiskaveidi, er skedur á helgidøgum, á bátum, hvort heldur þeir útreidast med færum og aunglum, edur med netjum.

5) Fjárútlát eptir dómum, yfirvalda ályktunum, edur eptir skedum sáttargjørdum, annad hvort fyri sættanefndunum, ellegar hlutadeigandi réttum.

6) Fátækra eptirlátnir Fémunir, þó eigi frekar enn til endurgjalds þess sem þeir af fátækra féhirdslu þegid høfdu.

7) Þeir saudir og adrir gripir, hvartil enginn lýsir sig eiganda ad vera um fjallgaungutíd á haustum, eptir ad vanalegt lýsingar fyrikall er sked med 14 daga fresti — og

8) Allskonar fríviljuglegar gjafir, sem gódgjarnlega veitast af mønnum, hvort heldur þeir búa í bygdarlaginu, edur fyrir utan þad.

§ 15.

Efterat Regnskabet over Fattigvæsenets Indtægter og Udgifter har henligget til Eftersyn i den i § 11 bestemte Tid, bliver det inden andre 14 Dage at indsende til Sysselmanden, forsynet med Præstens Attestation om hvorvidt samme er stemmende med Fattigvæsenets Protocol, og om der ellers er noget derved at bemærke. Udebliver Regnskabet længere end 4 Uger efter den Tid, hvortil det burde være indkommet, indmeldes det af Sysselmanden til Amtmanden, som paalægger den forsømmelige Repstyrer en Mulct af 1 Rbdlr. til 5 Rbdlr. Sølv, der tilfalder Districtets Fattigcasse. Finder fortsat Forsømmelse Sted, bliver yderligere Mulct af Amtmanden at dictere.

§ 16.

Sysselmanden haver nøiagtig at gjennemgaae Regnskaberne, og hvis han enten har nogen Tvivl om Rigtigheden af de i et Regnskab gjorte Anførseler eller om den ved Fattigvæsenets Bestyrelse brugte Oeconomies Forsvarlighed, har han ved næste Mandtalsting ikke blot at lade sig Fattigvæsenets Protocol forevise, men og at lade sig meddele yderligere Oplysninger. Hvis han ingen Bemærkninger har ved Regnskabet, eller hans Tvivl hæves ved de paa Mandtalstinget fremkomne Oplysninger, haver han at paategne Regnskabet sin Approbation, i modsat Fald haver han ved sin Decision at bestemme hvad der kommer Regnskabsføreren til Ansvar eller hvad han i Anledning af Regnskabet finder at burde indskjærpes til Jagttagelse i Fremtiden. Finder Regnskabsføreren sig i en eller anden Maade brøstholden ved Sysselmandens Decision, staaer det ham frit for at andrage Sagen for Amtmanden, som haver ved sin Resolution at afgjøre Anken.

§ 15.

Eptir ad reikníngskapurinn yfir fátækra fjárgætslu inntektir og útgiftir hefur legid til eptirsjónar um þad í 11ta § ákvardada tímabil, á hann, innan annara 14 daga, ad sendast Sýslumanni, ásamt Prestsins vitnisburdarskjali þarum, hvort honum beri saman vid sveitarbókina, og hvort annars vid hann nokkud adgætast eigi. Vanti reikníngskapinn lengur enn 4 vikur eptir þann tíma, á hvorjum hann innkoma ætti, kæri Sýslumadur þad fyrir Amtmanni, sem uppáleggi þeim forsómunarsama Hreppstjóra fjárútlát, fra einum til fimm Ríkisbánkadala silfurs, er tilfalli bygdarlagsins fátækra-féhirdslu. Frammhaldist slíkri forsómun, eiga frekari sektagjøld af Amtmanninum ad uppáleggjast.

§ 16.

Sýslumadurinn á nákvæmlega ad yfirskoda sérhvorn reikníngsskap og finni hann nokkura efasemd um sannindi eins edur annars af því, sem í einum reikníngskap er frammfært, edur um forsvaranlega medferd þeirrar vid stjórn fátækra málefna høfdu fjárvardveitslu, á hann á næsta Manntalsþíngi, ekki einúngis ad láta sýna sér Sveitarbókina, heldur líka ad láta sér gefa nákvæmari skírslur. Hafi hann aungar athugasemdir ad gjøra vid reikníngskapinn, edur leidi þær á Manntalsþínginu frammkomnu skírslur hann úr øllum efa, á hann ad skrásetja samþykt sína á reikníngskapinn; í gagnstædu tilfelli ákvardi hann, med úrskurdi sínum, hvad reikníngsgjøranda komi til ábyrgdar, edr hvad hann, í tilliti til reikníngskaparins, finnur ad ámálgast eigi til adgætslu framvegis. Þykist reikníngsgjørandi, á einn edur annann máta, lída nokkurn halla af Sýslumannsins úrskurdi, sé þad honum í sjálfs valdi ad útlista søkina fyrir Amtmanni, sem med úrlausn sinni á ad afgjøra þá kæru.

§ 17.

Skulde Repstyreren i nogen Maade omgaaes ulovlig med Fattigvæsenets til hans Bestyrelse betroede Eiendomme, Capitaler eller Indtægter, eller vise Forsommelse i disses Bestyrelse, skal han ikke alene paa det noiagtigste erstatte al Skaden, men ogsaa i forste Tilfælde tiltales til Straf efter Forseelsens Beskaffenhed. Saa kan der og for vedvarende Forsommelighed efter Amtmandens Resolution paalægges ham Mulct til Districtets Fattigvæsen indtil 10 Rbdlr. Solv, ligesom og Amtmanden i ethvert Tilfælde, hvor Repstyrerens Forhold gjor, at Fattigvæsenets Bestyrelse ei kan betroes ham, kan afskedige ham.

§ 18.

Saasnart Sysselmanden har afgjort samtlige Regnskaber i hans Embedsdistrict, bor han forfatte for hvert Aar og til Amtet indsende en tabellarisk Forklaring (efter Schema, som Amtmanden dertil meddeler ham) over Fattigvæsenets Tilstand i ethvert District, for at det deraf kan skjonnes, om og hvorvidt de Byrder, som have flydt af Fattigvæsenet, ere forogede eller formindskede i Lobet af et Aar. Hvis denne Forklaring udebliver fra Sysselmanden, og en gyldig Aarsag ei kan angives dertil, er det Amtmanden tilladt, at dictere ham en Mulct fra 3 til 8 Rbdlr. Solv til Fattigcassen i det District, hvor han boer.

§ 19.

Ligesom det i det Hele er en vigtig Pligt for Amtmanden, med den hoieste Grad af Aarvaagenhed at paasee Fattigvæsenets lovlige og hensigtsmæssige Bestyrelse, saa bor han og, naar han ved at gjennemgaae

§ 17.

Kunni Hreppstjórinn, á einhvorn hátt, umgángast ólöglega með fátækra fjárhirdslu hans stjórn fyrirtrúadu eignir, höfudstóla edur inntektir, ellegar sýna forsómun í þeirra forstödu, á hann ekki einúngis til hins ytrasta, ad bæta allann skadann, heldur og, í því fyrra tilfelli, ad lögsækjast til straffs, eptir yfirsjónarinnar ásigkomulagi. Eins mega honum, fyrir vidvaranlega forsómunarsemi, eptir Amtmannsins úrlausn, uppáleggjast bætur til sveitarinnar fátækra féhirdslu, allt ad 10 Ríkisbánkadölum silfurs, eins og Amtmadurinn, í sérhvörju tilfelli hvar Hreppstjórans hegdun er slík, ad ecki megi trúa honum fyrir stjórn fátækra málefna, má setja hann frá þeirri sýslan.

§ 18.

Þégar er Sýslumadurinn hefur afgjört sérhvörn reikníngskap í hans embættisumdæmi, á hann ad semja, fyri hvört ár, og til Amtsins innsenda skírslu í töfluformi, (eptir fyrimindun, er Amtmadurinn þartil meddeilir honum) yfir fátækrafjárgætslu ástand í sérhvörri sveit, til þess ad þaraf skynja megi, hvört edur ad hve miklu leiti, þau þýngsli, sem orsakast hafa af fátækra frammfærslu, hafa aukist edur minkad um eins árs tímabil. Vanti þessa skírslu frá Sýslumanninum, og gyldug orsök þartil ekki verdur tilgreind, sé þad Amtmanninum leyft ad uppáleggja honum fjárútlát, frá 3 til 8 Ríkisbankadala silfurs, til fátækra í þeirri sveit í hvörri hann býr.

§ 19.

Eins og þad allsendis er mikilvæg skylda Amtmannsins, med ítarlegustu árvekni ad hafa tilsjón med fátækra málefna löglegri og hagkvæmri stjórn, svo á hann einnig, þegar hann, vid ad yfirskoda

de i § 18 befalede Forklaringer finder, at Fattigvæsenets Byrder i et eller andet District ere tiltagne, eller ikke, saaledes som efter Omstændighederne kunde ventes, aftagne, lade sig selve Regnskaberne meddele og iøvrigt indhente de muеligste Oplysninger, for at komme efter om Bestyrelsen har været feilfuld, og i saa Fald efter Mulighed afhjelpe Feilen. Hvad Reikavig og Seltjarnarnæs Fattigdistrict angaaer, bliver selve Regnskabet af Commissionen at indsende til Amtmanden, som haver at gjennemgaae og decidere samme. Endvidere bør Amtmanden aarlig til det danske Cancellie indgive en Beretning om Fattigvæsenets Tilstand i Amtet i Almindelighed og om de Aarsager, som i det sidste Aar maatte have kjendeligen bidraget til enten at lette eller besvære det. Hvis et i sine Følger betydeligt og vedvarende Ulykkestilfælde skulde ramme et større eller mindre District og sætte samme i Fare for Mangel og Nød, have vedkommende Øvrigheder uden Henstand at indberette dette til Amtmanden, og denne da strax at føie de tjenligste Anstalter, som Omstændighederne tilstæde, til at standse og afhjelpe Ulykken. Amtmanden gjør dernæst Indberetning om Sagen med alle dens Omstændigheder til det danske Cancellie.

VII. Om Fattigvæsenets Politie.

§ 20.

Det paaligger Sysselmanden selv at vaage over, og ved Repstyreren at lade vaage over, at arbeidsdygtige Folk, som ei ere Huusfædre og drive en lovlig Næring, ikke sidde paa egen Haand og derved unddrage sig fra fast Tjeneste til Skade for Bøigdernes Næringsveie.

þær í 18da § uppábodnu skírslur, finnur, ad fátækraframmfærslunnar þyngsli, í einu edur odru bygdarlagi, hafa aukist, edur ekki, þannig sem eptir kríngumstædunum ætla mátti, hafa minkad, ad láta meddeila sér sjálf reikníngskaparskjølin, og annars útvega allar mogulegar upplýsingar, til ad komast ad raun um, hvørt stjórninn hafi brestótt verid, og þá, ad svo miklu leiti mogulegt verdur, ad bæta hennar bresti. Vidvíkjandi Reikjavíkur og Seltjarnarness hrepps forsorgunar bygdarlagi, á sjálfur reikníngskapurinn af nefndinni ad sendast Amtmanninum, sem á ad yfirskoda og úrskurda hann. Ennfremur á Amtmadurinn árlega til hins danska Cancelliis ad innsenda frásogn hans um fátækra málefna almennilega ásigkomulag í Amtinu, og um þær orsakir, er á því seinasta ári þekkjanlega kynnu ad hafa studlad til ad létta þad edur þyngja. Ef eitthvørt, í sínum afleidíngum, mikilvægt og vidvaranlegt óhappatilfelli kemur yfir eitt stærra edur minna bygdarlag, og setur þad í hættu fyrir skorti og naud, eiga hlutadegandi Yfirvold, án dvalar, ad gefa Amtmanninum þad til vitundar, og á þessi þá strax ad gjora þær þénanlegustu rádstafanir sem kríngumstædurnar leyfa, til ad stodva og endurbæta þann af óhappinu flotna skada. Amtmadurinn sendi þareptir skírslu um søkina, med ollum hennar kríngumstædum, til hins danska Cancelliis.

VII. Um Fátækra málefna Pólití.

§ 20.

Þad uppáleggst Sýslumanninum sjálfum ad vaka yfir, og láta Hreppstjórann vaka yfir því, ad vinnufært Fólk, sem ekki eru húsfedur og idka loglegt bjargrædi, ekki sé sjálfs síns, og þarmed hlidri sér frá fastri vistarvinnu, til skada fyrir bygdarlagsins bjargrædisvegi. Allt

Alle slige Folk have Repstyrerne og vedkommende Sysselmand uden nogen Skaansel at behandle efter Forordningen af 19de Februarii 1783 og anvise dem en fast Tjeneste, men hvis denne ei strax kan anvises, maae de om muligt henvises til anden midlertidig Beskjæftigelse. Hvis det befindes, at Repstyrerne have seet igjennem Fingre med Løsgjænrie i Repperne, bør Sysselmanden anmelde det for Amtet, og skal Amtmanden da, i Analogie med nysnævnte Forordnings § 4, dictere den Paagjeldende en Mulct fra 2 til 10 Rbdlr. til Districtets Fattigcasse, og skeer det oftere, bør Repstyreren, som en utroe Betjent, afsættes fra sin Bestilling.

§ 21.

Ligeledes paaligger det Sysselmændene, i Overeensstemmelse med Kongelig Resolution af 21de Julii 1808, at vaage over, at der ei nedsætte sig ved Søekanten et i Henseende til de derværende Næringsveie og sammes sædvanlige Udbytte uforholdsmæssigt Antal Strandsiddere, kaldte Tomthuusmænd. Og maae herefter Ingen nedsætte sig som Strandsidder uden Sysselmandens Tilladelse under en Mulct, som dicteres af Sysselmanden af 1 til 5 Rbdlr. til Districtets Fattigcasse. Den Husbond, som har indtaget en slig Strandsidder uden Øvrighedens Tilladelse, skal derhos bøde til samme Casse fra 2 til 8 Rbdlr. Sølv første Gang, hvilken Mulct fordobles hver Gang Nogen gjentager slig Forseelse.

§ 22.

Al Omflakken og Betlerie, saavidt samme ei ved Rescriptet af 10de Marts 1784 er tilladt i den yderste Nød, skal herefter, som forhen, være strængeligen forbudt samt ansees i Overeensstemmelse med nysnævnte Rescript sammenholdt med Rescripterne af 11te April 1781 og 25de Julii 1808.

slíkt fólk eiga Hreppstjórarnir og hlutadeigandi Sýslumenn, án nokkurrar vægdar, ad medhondla eptir tilskipuninni af 19da Febrúari 1783, og vísa þeim í fasta vist, enn ef hún ekki getur þeim strax ávísud ordid, á þeim í millitíd ad haldast til einhvors annars starfa. Ef þad sannast, ad Hreppstjórarnir hafi séd í gegnum fíngur med lausamennsku í hreppunum, á Sýslumadur ad gefa þad Amtinu til vitundar, og skal Amtmadurinn þá, í medhaldi af nýnefndrar tilskipunar 4da §, uppáleggja þeim brotlega fjársektir, fra 2 til 10 Ríkisbánkadala, til sveitarinnar fátækra-féhirdslu, og ef þad optar skedur, á Hreppstjórinn, sem ótrúr þénari, ad setjast frá sýslun sinni.

§ 21.

Somuleidis uppáleggst þad Sýslumonnunum, samkvæmt konúnglegum úrskurdi af 21ta Júli 1808, ad vaka yfir, ad fleiri þurrabúdafólk edur tómthúsmenn, enn samsvari réttri tiltolu bjargrædisveganna og þeirra vanalega afla vid sjáfarsíduna, ekki nái þar bólfestu. Og má héreptir enginn, án Sýslumannsins leyfis, verda tómthúsmadur, ad vidlogdum fjárútlátum, eptir Sýslumannsins ákvordun, frá 1 til 5 Ríkisbánkadala silfurs til bygdarlagsins fátækraféhirdslu. Sá húsbóndi, sem hefur tekid á móti slíkum tómthúsmanni, án Yfirvaldsins leyfis, á þarfyrir ad gjalda til somu féhirdslu frá 2 til 8 Ríkisbánkadala silfurs 1ta sinn, hvorjar bætur tvofaldast skulu fyri hvort skipti, er nokkur ítrekar slíka yfirsjón.

§ 22.

Allt flakk og betlaraskapur, ad svo miklu leiti slíkt med konúngsbréfi af 10da Martsi 1784 ekki er leyft í ytrustu naud, skal héreptir, eins og fyrr, vera strengilega fyribodid og álítast samkvæmt nýnefndu Kóngsbréfi, samanbornu vid Kóngsbréfinu af 11ta Aprílis 1781 og 25ta Júli 1808.

§ 23.

Hvis en Fattig viser Ulydighed, Gjenstridighed, Dovenskab eller andet usædeligt Forhold og ikke efter Advarsel vil rette sig, bliver han at ansee med en passende corporlig Revselse efter de for Island gjeldende Bestemmelser angaaende dette Slags Straffe. Hvis han er under Lavalder, eller den sædvanlige Straf, i Betragtning af den Paagjeldendes Svaghed, maatte findes betænkelig, ansees han med en ringere forholdsmæssig Revselse.

§ 24.

Alle Overtrædelser af denne Anordning bør, forsaavidt de ikke ere Gjenstand for Afgjørelse ved Resolution af vedkommende Øvrigheder, behandles og paakjendes politieretsviis. Det følger iøvrigt af sig selv, at de Pligter, der efter det Foranførte paaligge Sysselmændene som Politiemestere, i Reikavig blive at iagttage af Byefogden.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.
Givet i Vor Kongelige Residentsstad Kjøbenhavn,
den 8de Januari 1834.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

FREDERIK R.

Stemann.

Monrad. Ørsted. Lassen. Lange. Hansen. Bentzen.

§ 23.

Ef nokkur ölmusumadur sýnir óhlýdni, mótþróa, leti edur adra ósidlega breytni, og ekki, eptir advorun, vill leidrétta sitt frammferdi, á hann ad álitast med tilhlýdilegri líkamlegri refsíngu, eptir þeim fyrir Ísland gyldandi ákvördunum áhrærandi þess slags stroff. Hafi hann ekki nád lögaldri, edur hid sidvanalega straff, í tilliti til veikinda hins brotlega, kynni ad finnast íhugunarverdt, álitist hann med vægari hæfilegri refsíngu.

§ 24.

Allar yfirtrodslur þessarar tilskipunar eiga, ad svo miklu leiti sem þær ekki skulu afgjörast med úrlausn hlutadegandi Yfirvalda, ad medhöndlast og dæmast á Pólitíréttarmáta. Pad er annars sjálfsagt, ad þær skyldur, sem eptir því framanskrifada eru Sýslumönnunum, sem Pólitímeisturum, uppálagdar, í Reikjavík eiga ad adgætast af Býfógetanum.

Hvareptir allir hlutadeigendur sér allraundirgefnast hegda eiga.

Gefid í Vorum Konúnglega Adsetursstad Kaupmannahöfn, þann 8da Janúarí 1834.

Undir Vorri Konúnglegu Hönd og Innsigli.